

חוק זכרון השואה והגבורה — יד ושם, התשי"ג—1953¹

רשות זכרון
יד ושם

1. מוקמת בזה בירושלים רשות זכרון, יד ושם —

- (1) לששת המיליונים מבני העם היהודי שהוכרעו בקדושת מעונים לטבח ולאבדון על ידי הנאצים ועוזריהם ;
- (2) לבתי-אב מבית-יעקב שהושמדו ונחרבו על ידי הצורר ;
- (3) לקהילות, לבתי-כנסת, לתנועות ולארגונים, למוסדות ציבור, תרבות, חינוך, דת וחסד שנחרבו ונהרסו מתוך מזימת רשע למחות את שם ישראל ותרבותו מתחת השמים ;
- (4) לעוזרוחם של יהודים שמסרו את נפשם על עמם בקדושה ובטהרה ;
- (5) לגבורתם של חיילים יהודים בצבאות, ושל לוחמי-מחתרת בישובים וביערות שחרפו נפשם במערכות הקרב נגד הצורר הנאצי ועוזריו ;
- (6) למסכת הגבורה של נצורי גיטאות ולוחמיהם שקמו והציתו אש המרד להצלת כבוד עמם ;
- (7) למאבקם הנשגב והמתמיד על סף האבדון של המוני בית ישראל על דמותם האנושית ותרבותם היהודית ;
- (8) למאמצי ההעפלה של הנצורים, שלא פסקו, ולמסירותם ולגבורתם של אחים שנחלצו להצלת השרידים ולשחרורם ;
- (9) ולחסידי אומות העולם ששמו נפשם בכפם להצלת יהודים.

תפקיד יד ושם
וסמכויותיו
(תיקון התשמ"ה)

2. תפקידו של יד ושם הוא לאסוף אל המולדת את זכרם של כל אלה מבני העם היהודי שנפלו ומסרו את נפשם, נלחמו ומרדו באויב הנאצי ומעוזריו ולהציב שם וזכר להם, לקהילות, לארגונים ולמוסדות שנחרבו

1. ס"ח 132, התשי"ג, עמ' 144.

תיקון: ס"ח 1140, התשמ"ה (3.4.1985), עמ' 82.

בגלל השתייכותם לעם היהודי ; וכן להנציח את זכרם של חסידי אומות העולם ; למטרות אלה יהיה יד ושם מוסמך –

- (1) להקים מפעלי-זכרון ביזמתו ובהנהלתו ;
- (2) לכנס, לחקור ולפרסם את כל העדות על השואה והגבורה ולהנחיל לעם את לקחה ;
- (3) להשריש בארץ ובעם כולו את היום שנקבע על ידי הכנסת כיום הזכרון לשואה ולגבורה ולטפח הווי של אחדות זכרון לגבוריה ולקרבתיה ;
- (4) להעניק לבני העם היהודי שהושמדו ונפלו בימי השואה והמרי אזרחות זכרון של מדינת ישראל לאות היאספם אל עמם ;
- (א4) להעניק לחסידי אומות העולם אזרחות-כבוד, ואם הלכו לעולמם – אזרחות-זכרון של מדינת ישראל, לאות הוקרה על פועלם ;
- (5) לאשר ולהדריך מפעלים העושים להנצחת זכרם של קרבנות השואה וגבוריה או לשתף פעולה עם מפעלים כאלה ;
- (6) לייצג את ישראל במפעלים בינלאומיים שמטרתם הנצחת זכרם של קרבנות הנאצים והללי המלחמה בהם ;
- (7) לעשות כל פעולה אחרת שתידרש לשם ביצוע תפקידו.

3. יד ושם הוא גוף מאוגד, זכאי להתקשר בחוזים, לרכוש ולהחזיק נכסים ולהוציאם מרשותו ולהיות צד בכל הליך משפטי ובכל משא-ומתן אחר.

יד ושם –
גוף מאוגד

4. המוסדות המנהלים של יד ושם יהיו מועצה והנהלה.

מוסדות יד ושם

5. השתתפות אוצר המדינה בהקמתו והחזקתו של יד ושם תיקבע בתקציב המדינה ; יד ושם יפעל על-פי תקציבו הוא, אשר ההכנסות לכיסו יבואו מהשתתפות זו, ומהשתתפות של מוסדות וארגונים לאומיים וציבוריים. מפעליו ושירותיו, מתשלומי חברים, מינויים ותומ-כים, מעזבונות, הקצבות ותרומות, וכן מכספים ואמצעים חמריים אחרים שיגייס באישור הממשלה.

תקציב
יד ושם

זכרון השואה והגבורה

תקנון יד ושם 6. חבר הממשלה שיוסמך על ידיה לבצע חוק זה (להלן — השר) יתקין באישור הממשלה את תקנון יד ושם ותקפו מיום פרסומו ברשומות.

הוראת התקנון (תיקון התשמ"ה) 7. בתקנון ייקבעו —
(1) הרכב המועצה, דרך הקמתה, סמכויותיה וסדרי כינוסה ;
(2) הרכב ההנהלה, דרך הקמתה, סמכויותיה ודרכי עבודתה ;
(3) הדרכים והסדרים לזימון ועידות וכינוסים ;
(4) תנאים לקבלת אזרחות כבוד ואזרחות-זכרון וסדרי הענקתן ;
(5) המאצעים לציון השתתפותם במוערכות הקרב נגד הצורר הנאצי ועוזריו, של חיילים ולוחמי-מחתרת יהודים ונצורי-גיטאות ;
(6) סדרי הכנת התקציב ואישורו, והוראות בדבר המשק והנהלת כספים ;
(7) הוראות אחרות שהשר יקבע כנחוצות לקיומו של יד ושם כרשות-זכרון.

תקנות 8. השר רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו של חוק זה.

משה שרת בן-ציון דינור
שר החוץ שר החנוך והתרבות
ממלא מקום ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה